

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-16>

УДК 657.4:381.24:658:15

Мулик Тетяна Олексіївна

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри аналізу та аудиту,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1109-2265>

Іщенко Яна Петрівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6819-5997>

Tetiana Mulyk, Yana Ishchenko

Vinnitsia National Agrarian University

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЛІСОВІЙ ГАЛУЗІ НА СИСТЕМУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

THE INFLUENCE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE FOREST INDUSTRY ON THE ACCOUNTING SYSTEM OF FORESTRY ENTERPRISES

Анотація. У статті досліджуються питання впливу інноваційних технологій в лісовій галузі на систему бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств. Оцінена їх роль для розвитку галузі та підприємств, зокрема. Вони впливають на підвищення ефективності та рентабельності; покращення безпеки праці; зменшення негативного впливу на екологію; вироблення продукції вищої якості; збільшення конкурентоспроможності; вдосконалення управління лісовими ресурсами, тощо. Проаналізовані специфічні риси галузі лісового господарства та окреслено їх вплив на організацію та методiku бухгалтерського обліку. Наведено коротку характеристику лісогосподарських підприємств щодо їх фінансового стану. Систематизовано основні напрями інновацій та їх вплив на лісову галузь України, до яких доцільно віднести: точне лісове господарство; стійке лісокористування; цифровізація лісового господарства; боротьба з незаконними рубками; підвищення кваліфікації та освіта персоналу. Обґрунтовано, що вплив інноваційних технологій в лісовій галузі на систему бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств може проявлятися у розвитку методів обліку; автоматизації облікових процесів; підвищенні прозорості обліку; зміні кваліфікаційних вимог до бухгалтерів; впливі на фінансову звітність, тощо. Зазначено, що вплив інноваційних технологій в лісовій галузі України на систему бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств має як переваги так і певні виклики. До переваг можна віднести: підвищення точності, ефективності та прозорості своїх облікових процесів, зниження ризиків шахрайства, покращення управління ризиками. До викликів: висока вартість впровадження інноваційних технологій, необхідність навчання персоналу, кібербезпека, необхідність зміни бізнес процесів, тощо. За результатами досліджень наведені рекомендації для лісогосподарських підприємств щодо впровадження інноваційних технологій та організації бухгалтерського обліку.

Ключові слова: лісова промисловість, готова продукція лісового господарства, заготівля та обробка деревини, інформаційні системи і технології обліку, інноваційні технології та обладнання в лісівництві, інновації.

Summary. The article examines the impact of innovative technologies in the forestry industry on the accounting system of forestry enterprises. Their role for the development of the industry and enterprises, in particular, was assessed. They influence the improvement of efficiency and profitability; improvement of labor safety; reducing the negative impact on the environment; production of higher quality products; increasing competitiveness; improvement of forest resource management, etc. The specific features of the forestry industry are analyzed and their influence on the organization and methodology of accounting is outlined. A brief description of forestry enterprises regarding their financial condition is provided. The main areas of innovation and their impact on the forest industry of Ukraine are systematized, which include: precision forestry; sustainable forest use; digitization of forestry; fight against illegal logging; professional development and staff education. It is substantiated that the impact of innova-

tive technologies in the forestry industry on the accounting system of forestry enterprises can be manifested in the development of accounting methods; automation of accounting processes; increasing accounting transparency; changes in qualification requirements for accountants; impact on financial reporting, etc. It is noted that the influence of innovative technologies in the forestry industry of Ukraine on the accounting system of forestry enterprises has both advantages and certain challenges. The benefits include: increasing the accuracy, efficiency and transparency of your accounting processes, reducing fraud risks, and improving risk management. Among the challenges: the high cost of implementing innovative technologies, the need for personnel training, cyber security, the need to change business processes, etc. Based on the results of the research, recommendations are given for forestry enterprises regarding the implementation of innovative technologies and the organization of accounting.

Keywords: forest industry, finished products of forestry, harvesting and processing of wood, information systems and accounting technologies, innovative technologies and equipment in forestry, innovations.

JEL classification: M40, M41, O31

Постановка проблеми. В останні роки в лісовій галузі активно впроваджуються нові технології та обладнання, такі як механізовані харвестери, лазери, 3D-сканування, RFID-мітки, технології LIDAR тощо. Ці інновації значно підвищують ефективність, точність та безпеку процесу, але водночас і потребують адаптації системи бухгалтерського обліку. Впровадження інноваційних технологій в лісовій галузі призводить до появи нових облікових операцій, потребує нових методів обліку та оцінки, а також сприяє автоматизації облікових процесів. Бухгалтерська служба лісогосподарського підприємства повинна вчасно адаптувати свою систему обліку до цих змін.

Сучасні умови господарювання вимагають від лісогосподарських підприємств прозорого та ефективного управління всіма процесами постачання, виробництва та реалізації. Вдосконалення системи бухгалтерського обліку з урахуванням інноваційних технологій може допомогти лісогосподарським підприємствам досягти цих цілей. Незважаючи на актуальність теми, досліджень, які б комплексно аналізували вплив інноваційних технологій в лісовій галузі на систему бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств, проведено недостатньо. Це робить цю тему цікавою та перспективною для наукових досліджень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання розвитку обліку виробництва та реалізації продукції лісівництва, а також використання інноваційних технологій в галузі, досліджують науковці та фахівці з різних країн світу.

Різні аспекти сучасних технологій, які забезпечують інноваційні процеси та їх впровадження в національному лісовому секторі досліджували Гондовська А., Гондовський Д., Савчук О.О., Чечелюк П., Хрик В., Мельник С.О., Мішенін Є.В., Шубалий О.М. та інші. Значний внесок у розвиток бухгалтерського обліку операцій з виробництва та реалізації лісової продукції здійснили такі вчені, як: Вовчук Т.І., Максименко Д. В. [1], Гоцуляк В.Д., Жураковська І.В [2], Чудовець В.В. [2] Котляревська Н.С., Гайдучок Т.С. [3], Цегельник Н.І. [3], Ткаль Я.С. [4] та інші.

Так, Максименко Д.В. та Даниш Н.І. [1] розглянули основні напрямки розвитку лісового

господарства, та як здійснюється облік лісопродукції від початку її приймання на підприємство до її реалізації, також розглянули як здійснюється облік готової продукції. Жураковська І.В та Чудовець В.В. [2] обґрунтували актуальні завдання обліку лісогосподарських підприємств, що полягають в розробці методів оцінки лісу та лісових ресурсів, методики обліку біологічних активів лісу та відображення їх в системі рахунків, методів калькулювання продукції, перегляді показників статистичної звітності в лісовому господарстві шляхом доповнення їх показниками щодо первісної та справедливої вартості лісових біологічних активів, собівартості реалізованої продукції лісового господарства, витрат на охорону, захист, відтворення лісів, розвиток інфраструктури лісу в розрізі власних та бюджетних коштів. Гайдучок Т.С. та Цегельник Н.І. [3] запропонували для використання на лісогосподарських підприємствах форми внутрішньої звітності, які рекомендовано складати щомісячно, а відповідальними за їх змістовне наповнення є матеріально-відповідальні особи (лісники). Ткаль Я.С. та Бурякова О.С. [4] дослідили відображення господарських операцій з надходження і вибуття продукції лісу на рахунках бухгалтерського обліку, порядок документального оформлення операцій з руху деревини, проаналізували систему побудови електронного обліку деревини тощо.

Отримані результати наукових розробок із проблем бухгалтерського обліку в лісовому господарстві мають суттєве значення, проте існуюча методика цих операцій, враховуючи вплив інноваційних чинників, призводить до появи нових облікових операцій а також потребує систематизації більш ґрунтовних досліджень впливу інноваційних технологій на процеси обліку лісогосподарських підприємств.

Мета статті – дослідження впливу інноваційних технологій в лісовій галузі на систему бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інновації виступають важливим чинником ефективності господарювання підприємства. Вони впливають на покращання його діяльності, на

зміцнення ринкових позицій та продукують придатні умови для розвитку [5].

Не є виключенням лісова галузь, де інновації відіграють важливу роль в сучасному лісовому виробництві. Вони дозволяють лісогосподарським підприємствам: підвищити ефективність та рентабельність; покращити безпеку праці; зменшити негативний вплив на навколишнє середовище; виробляти продукцію вищої якості; збільшити конкурентоспроможність, тощо. Крім того, інновації можуть їм допомогти вдосконалити управління лісовими ресурсами.

У 2021 році Уряд України затвердив Державну стратегію управління лісами України до 2035 року [6]. Цей документ визначає ключові цілі та завдання розвитку лісового господарства країни на наступні 14 років. Серед них: збереження та примноження лісових ресурсів України; підвищення ефективності та рентабельності лісового господарства; забезпечення сталого розвитку лісового господарства; збільшення внеску лісового господарства у розвиток економіки України.

Досягнення переважної більшості означених цілей можливе, на нашу думку, за рахунок впровадження та розвитку таких інноваційних технологій:

- супутникового виявлення вогнищ займання;
- лісопатологічного моніторингу з використанням камер, оснащених LIDAR датчиками;
- використання дронів, GPS-технологій та RFID-міток для відстеження руху деревини та боротьби з незаконною вирурубкою лісів;
- використання 3D-сканування для оптимізації розкрою деревини та зменшення кількості відходів;

– використання штучного інтелекту для прогнозування попиту на лісопродукцію та оптимізації планування лісозаготівель, тощо.

Отже, запровадження інноваційних технологій в лісовому господарстві України може допомогти зберегти лісові ресурси країни, підвищити рентабельність лісового господарства та зробити Україну більш конкурентоспроможною на світовому ринку лісової продукції.

Впровадження інноваційних технологій в лісовій галузі має значний вплив на організацію обліку в лісогосподарських підприємствах. Розглянемо його особливості та вплив інноваційних технологій на нього.

Як акцентують увагу науковці [7], методичне забезпечення бухгалтерського обліку операцій з лісокористування має базуватися на галузевих особливостях (табл. 1), нормах НП(С)БО 30 «Біологічні активи» та принципах концепції сталого розвитку.

Танасієва М.М. особливості галузі поділяє на організаційні та технологічні. До організаційних вона відносить: комплексний характер лісоцічного фонду, виражена сезонність виробництва, постійне переміщення технологічного процесу, структура управління, природоохоронні заходи. До технологічних: технологія заготівель, предмети праці, характер виробництва, висока трудомісткість [8].

Максименко Д.В. та Даниш Н.І. виділяють такі специфічні риси ведення лісового господарства та їх вплив на організацію бухгалтерського обліку як: земля – як основний засіб виробництва; тривалий період формування готової продукції; сезонність, нерівномірність у використанні техніки і робочого капіталу протягом операційного циклу;

Таблиця 1 – Вплив специфіки операцій з лісокористування на організацію та методику бухгалтерського обліку

№ з/п	Специфічна ознака	Вплив на організацію та методику бухгалтерського обліку
1	Нерозривний зв'язок із земельною ділянкою, на якій ростуть лісові ресурси	бухгалтерський облік земельної ділянки та лісових активів повинен здійснюватися з врахуванням норм П(С)БО 30, оскільки основною особливістю цих активів є їх здатність до біологічних перетворень
2	Природне походження	необхідність розробки методичного забезпечення бухгалтерського обліку лісових ресурсів, що дозволить включити їх до складу активів лісового господарства та до показника національного багатства країни
3	Сезонність	своєчасне налагодження проведення заготівельних робіт та оприбуткування лісової продукції деревного та недеревного походження в період її дозрівання
4	Неоднорідність лісової продукції	виникає необхідність у розмежуванні лісової продукції на рахунках бухгалтерського обліку для задоволення інформаційних запитів управлінського персоналу, статистичних органів щодо обсягів, доходу і витрат від заготівлі продукції деревного та недеревного походження
5	Можливість використання недеревної продукції населенням для задоволення власних потреб	своєчасність організації заготівельних робіт власними силами для збору врожаю недеревної продукції та відображення в системі бухгалтерського обліку витрат на заготівлю, переробку, збут такої продукції та доходу від реалізації продукції недеревного походження

Джерело: побудовано автором на основі [7]

невідповідність у часі процесів витрат матеріальних ресурсів і одержання готової продукції; процес доведення лісонасаджень до стану біологічної зрілості відбувається під дією біологічних законів відтворення; лісгосподарські підприємства відтворюють власними можливостями провідну частку засобів виробництва; розгалуженість організаційної структури; наявність різних форм фінансування витрат [1].

Крім вище перерахованих особливостей, Жураковська І.В. та Чудовець В.В. [2], виділяють наступні: наявність довгострокових та поточних лісових біологічних активів; тривалий операційний цикл виробництва – росту лісових насаджень; управління лісами різними відомствами; фінансування діяльності лісгосподарських підприємств за рахунок власних та бюджетних коштів.

Дослідження свідчать, що характерними особливостями лісгосподарських підприємств (рис. 1) є зростання їх прибутковості порівняно із збитковістю в попередні періоди, низьким рівнем рентабельності, хоча спостерігається її незначне зростання та наявністю значних запасів ліквідної та неліквідної деревини на складах.

На фінансовий стан підприємств вплинуло введення в країні воєнного стану, що спричинило зменшення заготівлі та реалізації лісопродукції, проведення реформи щодо управління державними лісгосподарськими підприємствами (припинення в результаті реорганізації шляхом злиття). За 2023 рік підприємствами галузі за рахунок власних коштів освоєно 1060 млн. грн. капітальних інвестицій. Ступінь зносу основних засобів в середньому по галузі становить 67%. На фінансовий стан підприємств значний вплив

має податкове навантаження. В середньому по галузі відсоток сплачених податків і зборів від чистого доходу становить 46% [9].

Як зазначалось вище, впровадження інноваційних технологій в лісовій галузі призводить до значних змін в організації обліку. Ці зміни потребують від лісгосподарських підприємств адаптації своїх систем обліку та підвищення кваліфікації бухгалтерів.

В табл. 2 наведемо ключові напрями, де інновації суттєво впливають на лісову галузь України.

За результатами досліджень, обґрунтовано, що вплив інноваційних технологій в лісовій галузі на систему бухгалтерського обліку лісгосподарських підприємств може проявлятися (рис. 2) у розвитку методів обліку; автоматизації облікових процесів; підвищенні прозорості обліку; зміні кваліфікаційних вимог до бухгалтерів; впливі на фінансову звітність, тощо.

Так, розвиток методів обліку передбачає, що інноваційні технології, такі як точне лісове господарство та стійке лісокористування, призводять до розвитку методів обліку лісових ресурсів. Наприклад, замість традиційного обліку за обсягом деревини, стає можливим ведення обліку за такими показниками, як вік дерев, їх стан, екологічна цінність тощо. Це робить облік більш точним та інформативним, що покращує прийняття управлінських рішень.

Автоматизація облікових процесів передбачає, що інноваційні технології, такі як хмарні технології, блокчейн та штучний інтелект (ШІ), дозволяють автоматизувати багато облікових процесів. Наприклад, можна автоматизувати такі процеси, як облік заготівлі деревини, облік реалізації

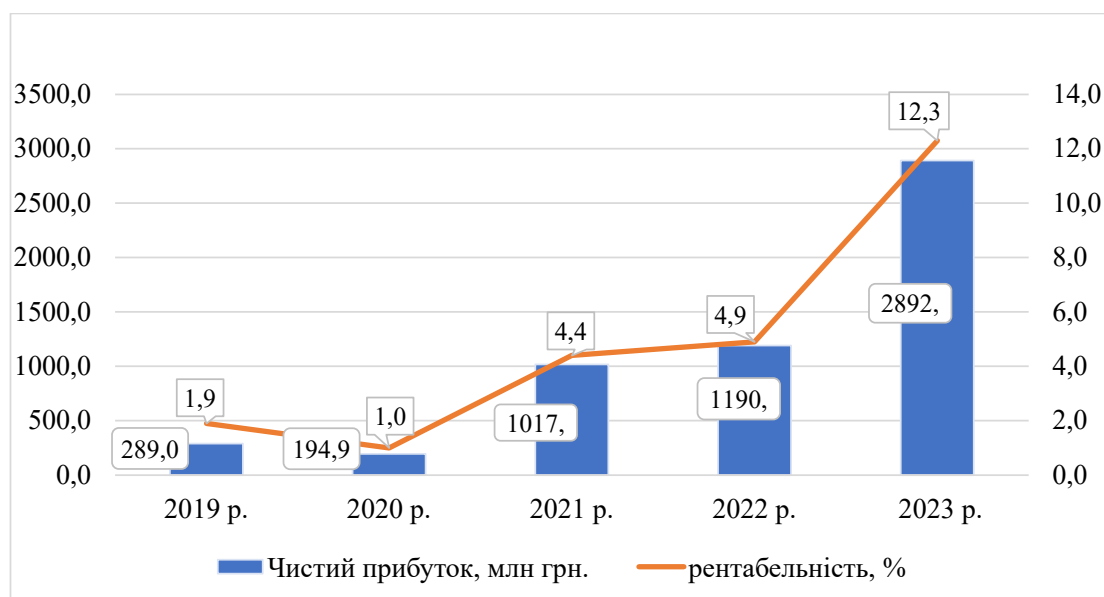

Рисунок 1 – Динаміка чистого прибутку та рентабельності лісгосподарських підприємств, 2019–2023 роки

Джерело: побудовано автором на основі [9]

Таблиця 2 – Ключові напрями інновації та їх вплив на лісову галузь України

Ключові напрями інновації	Види інновації	Вплив інновацій на лісову галузь
Точне лісове господарство	Застосування геоінформаційних систем (ГІС) та систем дистанційного зондування	дозволяє отримувати детальну інформацію про стан лісів, моніторити вирубки, виявляти осередки шкідників та хвороб, а також планувати лісогосподарські заходи більш ефективно
	Використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА)	використовується для обстеження лісів, зйомки та збору даних, що значно економить час та ресурси порівняно з традиційними методами
	Впровадження систем штучного інтелекту (ШІ)	використовується для аналізу даних, прогнозування ризиків, оптимізації лісозаготівель та прийняття кращих управлінських рішень
Стійке лісокористування	Запровадження принципів сертифікації лісів	запровадження FSC, PEFC гарантує екологічно відповідальне та соціально орієнтоване лісове господарство
	Розвиток нетрадиційних методів заготівлі деревини	використовується до прикладу для рубки вибіркового характеру, що сприяють збереженню біорізноманіття та екосистем лісів
	Використання деревних відходів та побічної продукції	використовуються для виробництва біоенергії, біоматеріалів та інших продуктів, що мінімізує негативний вплив на довкілля
Цифровізація лісового господарства:	Впровадження електронного документообігу:	використовуються для спрощення адміністративних процедур та підвищення прозорості лісогосподарської діяльності
	Створення онлайн-платформ	використовуються для продажу деревини, пошуку лісозаготівельних компаній та отримання інформації про лісові ресурси
	Застосування мобільних додатків	використовуються для лісників, які дозволяють їм фіксувати порушення, збирати дані про стан лісів та отримувати доступ до необхідної інформації в режимі реального часу
Боротьба з незаконними рубками	Використання систем GPS-моніторингу:	дозволяє відстежувати переміщення деревини та запобігати незаконним вирубкам
	Застосування супутникових технологій	використовуються для виявлення незаконних вирубок та моніторингу змін у лісовому покриві
	Створення електронних систем обліку деревини	унеможливило фальсифікацію походження деревини та робить лісовий сектор більш прозорим
Підвищення кваліфікації та освіта	Навчання лісників	передбачає навчання новим технологіям та методам стійкого лісового господарства
	Проведення наукових досліджень	передбачає проведення наукових досліджень в галузі лісівництва та розробку інноваційних рішень для викликів, з якими зіштовхується лісова галузь
	Підвищення обізнаності	передбачає підвищення обізнаності суспільства про важливість лісів та необхідність їх дбайливого збереження

Джерело: сформовано авторами

деревини, розрахунок податків та зборів, що економить час та ресурси, а також зменшує ризик помилок.

Підвищення прозорості обліку передбачає, що інноваційні технології, такі як електронний документообіг та системи відстеження деревини, роблять облік більш прозорим, що дозволяє контролюючим органам та іншим зацікавленим сторонам отримувати доступ до достовірної інформації про лісогосподарську діяльність. Це, в свою чергу, сприяє боротьбі з незаконними рубками та іншими порушеннями в лісовій галузі.

Зміна кваліфікаційних вимог до бухгалтерів передбачає, що впровадження інноваційних тех-

нологій вимагає від бухгалтерів нових знань та навичок. Бухгалтери повинні вміти професійно працювати з комп'ютерними програмами, базами даних та іншими інструментами, які використовуються в інноваційних технологіях. Крім того, бухгалтери повинні бути вміти аналізувати великі обсяги даних та робити на їх основі обґрунтовані висновки, що впливатимуть на ефективні управлінські рішення.

Вплив на фінансову звітність передбачає, що інноваційні технології можуть призвести до змін у форматі та змісті фінансової звітності лісогосподарських підприємств. Наприклад, може з'явитися необхідність розкривати більше інформації про

Рисунок 2 – Напрями впливу інноваційних технологій в лісовій галузі на систему бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств

Джерело: сформовано авторами

лісові ресурси, стійкість лісокористування та екологічні аспекти діяльності, що може призвести до більш точної та інформативної фінансової звітності, покращення інвестиційної привабливості лісогосподарських підприємств.

Загалом, вплив інноваційних технологій в лісовій галузі України на систему бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств має як переваги так і певні виклики (рис.3). Так, вони можуть допомогти підприємствам підвищити точність, ефективність та прозорість своїх облікових процесів, знизити ризики шахрайства, покращити управління ризиками. Однак впровадження інноваційних технологій може бути пов'язане з певними викликами, такими як висока вартість, необхідність навчання та кібербезпека, потреба у змінах бізнес процесів, тощо.

За результатами досліджень оцінки впливу інноваційних технологій в лісовій галузі на бухгалтерський облік підприємств можна рекомендувати наступне лісогосподарським підприємствам:

- провести ретельну оцінку потреб та можливостей підприємства, щоб визначити, які саме інноваційні технології можуть бути корисними та економічно вигідними, а також оцінити переваги та ризики їх використання в галузі та вплив на бухгалтерський облік;

- розробити план впровадження інноваційних технологій, який врахує їхні конкретні потреби та бюджет;

- забезпечити навчання персоналу для роботи з новими технологіями, з питань кібербезпеки та підвищити їх обізнаність про ризики та методи захисту;

- вжити заходів для захисту своїх систем від кібератак;

- розглянути можливість використання хмарних технологій, ШІ, технології блокчейн, які можуть забезпечити гнучкість, масштабованість та економію коштів;

- брати участь у семінарах, конференціях та інших заходах, де можна дізнатися про нові інноваційні технології та їх застосування в лісовій галузі та бухгалтерському обліку;

- використовувати ресурси, що надаються урядом та іншими організаціями, для підтримки впровадження інноваційних технологій.

Висновки. Таким чином, результати проведеного дослідження дозволяють зробити наступні висновки:

1. В цілому, вплив інноваційних технологій на систему бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств є позитивним. Він проявляється в розвитку методів обліку, автоматизації облікових процесів, підвищенні прозорості обліку, зміні кваліфікаційних вимог до бухгалтерів та впливі на фінансову звітність.

2. Впровадження інноваційних технологій може допомогти лісогосподарським підприємствам покращити систему бухгалтерського обліку, що, в свою чергу, може призвести до більш ефек-

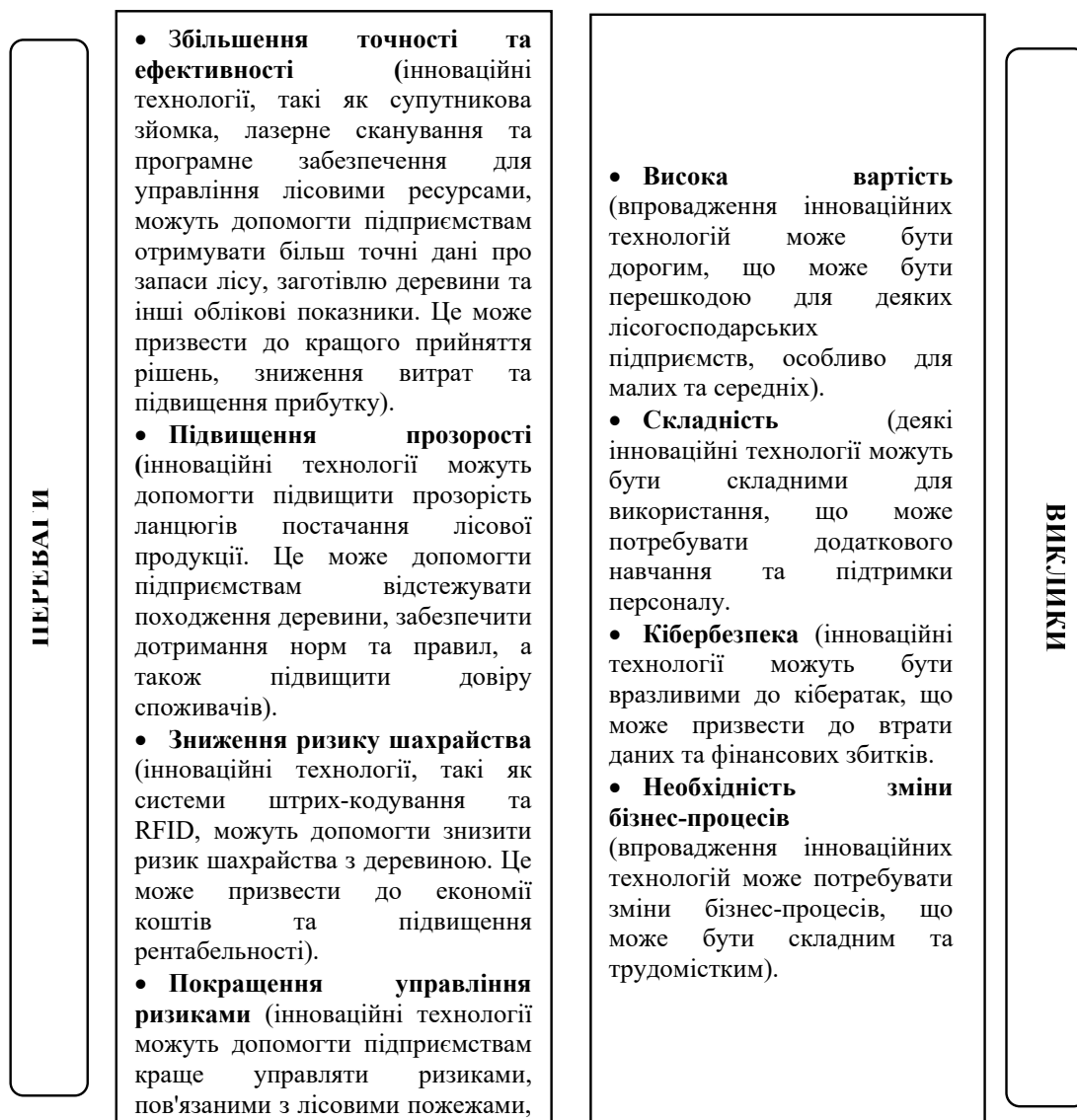

Рисунок 3 – Вплив інноваційних технологій на систему бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств: переваги та виклики

Джерело: сформовано авторами

тивного управління лісовими ресурсами, підвищення прозорості діяльності та покращення фінансових результатів.

3. Вплив інноваційних технологій в лісовій галузі України на систему бухгалтерського обліку лісогосподарських підприємств має як переваги так і виклики. До переваг можна віднести: під-

вищення точності, ефективності та прозорості своїх облікових процесів, зниження ризиків шахрайства, покращення управління ризиками. До викликів: висока вартість впровадження інноваційних технологій, необхідність навчання персоналу, кібербезпека, необхідність зміни бізнес-процесів, тощо.

Список використаних джерел:

1. Максименко Д.В., Даниш Н.І. Методика обліку лісового господарства України. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2017. № 22(17). С. 227–237.
2. Жураковська І.В., Чудовець В.В. Облікове забезпечення діяльності підприємств лісової галузі: стан та перспективи. *Облік і фінанси*. 2018. № 2. С. 11–15.
3. Гайдучок Т.С., Цегельник Н.І. Звітність лісогосподарських підприємств в умовах управління природо-ресурсним потенціалом галузі. *Вісник Дніпропетровського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України*. 2022. Вип. 2. С. 35–42.

4. Ткаль Я.С., Бурякова О.С. Удосконалення системи обліку наявності та руху лісоматеріалів в управлінні підприємством. *Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій: Серія «Економіка і управління»*. 2021. Вип. 50. С. 138–144.

5. Mulyk T., Mulyk Ya. Innovations in the Agricultural Business: Problems and Prospects in Ukraine. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2020. № 1(28). DOI: <https://doi.org/10.31435/rsglobalijite/31032020/6959>

6. Державна Стратегія управління лісами України до 2035 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1777-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 17.07.2024).

7. Замула І.В., Танасієва М.М., Шавурська О.В. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит лісових ресурсів і витрат на їх відтворення та використання: монографія. Житомир, 2021. 257 с.

8. Танасієва М.М. Проблеми теоретико-методологічних засад обліку природоохоронних витрат з урахуванням впливу галузевих особливостей лісового господарства. *Облік і фінанси*. 2017. № 1(75). С. 93–102.

9. Державне агентство лісових ресурсів України: офіційний сайт. Публічні звіти Держлісагентства. URL: <https://forest.gov.ua/agentstvo/komunikaciyi-z-gromadskistyupublichni-zviti-derzhlisagentstva> (дата звернення: 18.07.2024).

10. Мулик Т.О. Капітальне інвестування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 1 (3). С. 165–182. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1\(3\)-165-182](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1(3)-165-182)

11. Іщенко Я.П., Подолянчук О.А., Коваль Н.І. Фінансовий облік 1: підручник. Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю.В. 2020. 496 с.

References:

1. Maksymenko D. V., Danysh N. I. (2017) Metodyka obliku lisovoho hospodarstva Ukrainy [Forestry accounting methodology of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnoho universytetu*, no. 22(17), pp. 22 –237. (in Ukrainian)

2. Zhurakovska I. V., Chudovets V. V. (2018) Oblikove zabezpechennia diialnosti pidpriemstv lisovoi haluzi: stan ta perspektyvu [Accounting support of forest industry enterprises: status and prospects], *Oblik i finansy*, no. 2, pp. 11–15. (in Ukrainian)

3. Haiduchok T. S., Tsehelnik N. I. (2022) Zvitnist lisohospodarskykh pidpriemstv v umovakh upravlinnia pryrodorekursnym potentsialom haluzi [Reporting of forestry enterprises in the conditions of management of the natural resource potential of the industry]. *Visnyk Dnipropetrovskoho nauково-doslidnoho instytutu sudovykh ekspertyz Ministerstva yustytzii Ukrainy*, no. 2, pp. 35–42. (in Ukrainian)

4. Tkal Ya. S., Buriakova O. S. (2021) Udoskonalennia systemy obliku naiavnosti ta rukhu lisomaterialiv v upravlinni pidpriemstvom [Improvement of the accounting system for the availability and movement of timber in the management of the enterprise]. *Zbirnyk naukovykh prats Derzhavnoho universytetu infrastruktury ta tekhnolohii: Serii «Ekononika i upravlinnia»*, no. 50, pp. 138–144. (in Ukrainian)

5. Mulyk T., Mulyk Ya. (2020) Innovations in the Agricultural Business: Problems and Prospects in Ukraine. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*, no. 1(28). DOI: <https://doi.org/10.31435/rsglobalijite/31032020/6959>

6. Kabinetu Ministriv Ukrainy (2021) Derzhavna Stratehiia upravlinnia lisamy Ukrainy do 2035 roku [State Forest Management Strategy of Ukraine until 2035]: rozporiadzhennia. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-2021-%D1%80#Text> (accessed July 17, 2024). (in Ukrainian)

7. Zamula I. V., Tanasiieva M. M., Shavurska O. V. (2021) Bukhhalterskyi oblik, analiz i audyt lisovykh resursiv i vytrat na yikh vidtvorennia ta vykorystannia [Accounting, analysis and audit of forest resources and costs for their reproduction and use]: monohrafiia. Zhytomyr, 257 p. (in Ukrainian)

8. Tanasiieva M. M. (2017) Problemy teoretyko-metodolohichnykh zasad obliku pryrodookhoronnykh vytrat z urakhuvanniam vplyvu haluzevykh osoblyvostei lisovoho hospodarstva [Problems of the theoretical and methodological principles of the accounting of environmental protection costs, taking into account the influence of the branch characteristics of forestry]. *Oblik i finansy*, no. 1(75), pp. 93–102. (in Ukrainian)

9. Derzhavne ahentstvo lisovykh resursiv Ukrainy [State Agency of Forest Resources of Ukraine]: ofitsiynyi sait. Publichni zvity Derzhlisahentstva. Available at: <https://forest.gov.ua/agentstvo/komunikaciyi-z-gromadskistyupublichni-zviti-derzhlisahentstva> (accessed July 18, 2024). (in Ukrainian)

10. Mulyk T. O. (2022) Kapitalne investuvannia v Ukraini: stan, problemy ta perspektyvy rozvytku [Capital investment in Ukraine: state, problems and development prospects]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii*, no. 1 (3), pp. 165–182. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1\(3\)-165-182](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-1(3)-165-182) (in Ukrainian)

11. Ishchenko Ya. P., Podolianchuk O. A., Koval N. I. (2020) Finansovyi oblik 1 [Financial Accounting 1]: pidruchnyk. Vinnytsia: Vydavnytstvo FOP Kushnir Yu. V., 496 p. (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 23.07.2024